

jednotlivých vyrovnacích splátek, nestanou se splatny všechny vyrovnací splátky, nebyla-li jedna z nich závčas zaplacená. V takovém případě má vymáhající věřitel na vůli vésti exekuci buď na základě exekučního titulu podle § 63 vyr. ř., aneb následkem obživnutí pohledávky podle § 67 vyr. ř. podle původního na celou původní pohledávku znějícího exekučního titulu.

Čís. 14142.

Procesuální překážka zahájené rozepře (§§ 232, 233 c. ř. s.) předpokládá, že jest mezi týmiž stranami o téžže předmětu po stránce formální spor již zahájen. Rozhoduje jen stav formální (procesuální), jak se jeví na venek.

Rozpor mezi skutečným a formálním stavem ve sporu již dříve zahájeném jest řešiti v onom sporu, nikoli ve sporu druhém, kde se řeší jen otázka zahájené rozepře.

(Rozh ze dne 7. února 1935, R I 131/35.)

Žalovaní vznesli proti žalobě, podané proti nim Marií Z-ovou, námitku zahájené rozepře tvrdíce, že o téže věci byla proti nim žalobkyní Marií Z-ovou a jejím mužem Josefem Z-ou již zahájena rozepře pod zn. sp. Ck 189/29. Prvým soudem námitce té vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by, dříve než rozhodne o námitce rozepře zahájené, vyšetřil, zda žalobkyně Marie Z-ová skutečně podala žalobu pod Ck 189/29 na žalované, zejména, zda podepsala plnou moc právnímu zástupci. Po provedeném šetření prvým soudem vyhověl námitce zahájené rozepře z těchto důvodů: Na základě seznání svědků a žalobkyně má soud za prokázáno, že žalobu pod č. j. Ck 189/29 nepodala žalobkyně, nýbrž její manžel, který také plnou moc za ni podepsal, že tedy žalobkyně ve sporu onom právního zástupce Dra Karla K-a nezmocnila a podpis na plné moci ve sporu onom založené není pravý. V důsledku toho přítomná rozepře nebyla již zahájena pod č. j. Ck 189/29. Rekursní soud potvrdil usnesení prvního soudu.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu žalovaných usnesení rekursního soudu změnil tak, že námitce rozepře zahájené vyhověl a žalobu odmítl.

Důvody:

Dovolací soud nesouhlasí s právním názorem rekursního soudu, z něhož tento vycházel při svém zrušovacím usnesení, a na jehož závaznost i pro sebe se odvolával v napadeném usnesení, že totiž o zahájené rozepři dalo by se mluvit jen tehdy, kdyby byla žalobkyně předchozí žalobu č. j. Ck 189/29-1 skutečně se svým manželem podala, a že proto náleželo prvnímu soudu, u něhož námitka litispendence byla vznesena, aby okolnost tu náležitě vyšetřil. K opodstatnění procesuální překážky zahájené rozepře, k níž nutno podle § 240 odst. 3 c. ř. s. hleděti vždy také z povinnosti úřední, stačí, že po stránce formální jest spor mezi týmiž stranami o též předmětu u téhož nebo jiného soudu již zahájen

(§§ 232, 233 c. ř. s.). Rozhoduje tu jen stav formální (procesuální), jak se na venek jeví. Stanovisko to odpovídá i účelu zákona, aby nejen strany nevedly o téměř nároku, opřeném o týž právní důvod, několik sporů, ale aby též z veřejného zájmu nemusily se soudy touž věcí několikráte obíratí a bylo se vyvarováno možného vydání dvou neb více rozhodnutí sobě odporujících (srov. na př. čís. 2788 a 3783 sb. n. s.). Rozpor mezi skutečným a formálním stavem ve sporu již dříve zahájeném náleží řešiti v onom sporu a nemůže se soud, který ve druhém sporu řeší jen otázku zahájené rozepře rozporem tím obíratí, protože vůbec nemůže v druhém sporu odstraniti skutečnost, že žaloba taková tu jest a spor o ní ve skutečnosti se již vede (srov. také rozh. čís. 216 a 3783 sb. n. s.). Že první spor byl ponechán v klidu, na věci nic nemění, když rozepře přes to zůstává zahájena (§ 232 c. ř. s.) a k návrhu kterékoliv ze stran může býti opět obnovena (§ 169 c. ř. s.). Ani otázkou případné zmatečnosti ve sporu prvním (§ 477 čís. 4 nebo 5 c. ř. s.) nemůže se soud v druhé rozepři zabývatí. To vše náleží do rozepře první. Neprávem tudíž uložil rekursní soud soudu prvému, aby zjišťoval okolnosti, zda předchozí spor zn. Ck 189/29 byl žalobkyní ve skutečnosti veden, když bylo nesporno a z příslušných spisů zjištěno, že se spor mezi týmiž stranami o téměř předmětu formálně již vede.

Čís. 14143.

Nárok na slevu z nájemného podle druhé věty § 1096 obč. zák. nelze posuzovati podle obecných předpisů o správě (§§ 922 a násl. obč. zák.). Neplatí proto pro uplatnění nároku propadná lhůta § 933 obč. zák. Bylo-li nájemné zapláceno předem, jest nárok na poměrné vrácení činže nárokem z bezdůvodného obohacení podle § 1435 obč. zák., jenž se promlčuje v řádné lhůtě § 1479 obč. zák.

(Rozh. ze dne 7. února 1935, Rv I 2167/32.)

Žalobce zaplatil žalované na nájemném předem na dobu 5 let od 1. listopadu 1925 do 31. října 1930 30.000 Kč. Tvrdě, že najatý byt nebyl zařízen tak, jak bylo vymíněno, domáhá se podle § 1096 obč. zák. přiměřené slevy nájemného v poměru menší upotřebitelnosti bytu za dobu, po kterou byt ten obýval. Žalovaná proti žalobnímu nároku namítla mimo jiné, že žalobou uplatňovaný nárok je v podstatě nárokem ze správy podle § 922 obč. zák., jehož se již žalobce nemůže domáhati, ježto jej neuplatňoval ve lhůtě uvedené v § 933 obč. zák. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci jest řešiti otázku, zda žalobní nárok, opřený o předpis § 1096 věta druhá obč. zák., je nárokem ze správy podle § 922 a. d. obč. zák. a zda tudíž jeho uplatnění podléhá lhůtě stanovené v § 933 obč. zák., či nikoliv. Z důvodu vadnosti najatého předmětu poskytuje zákon nájemníkovi různé nároky, mezi nimi také podle zvláštního ustanovení § 1096 obč.